

Schone wegen en geen bewaarverliezen

Proefdraaien met direct verladen bieten

In het werkgebied van CSV-Covas loopt dit jaar een proef met het direct verladen van suikerbieten. Een overlaadwagen brengt de bieten van de rooier naar de vrachtauto. Hoewel het logistiek nogal wat vraagt, en de teler de regie over het rooimoment uit handen geeft, zijn de eerste ervaringen positief.

De loonbedrijven Willems in Ravenstein (N-Br) en Gerrits in Gassel (N-Br) zetten enkele jaren geleden een belangrijke stap richting een efficiëntere bietenooft. Zij voegden hun bietenareaal samen en rooien sindsdien 500 hectare per jaar met één machine. Maar de benutting van de machine kan nog beter, vinden zij. Normaal gesproken zijn ze in hun planning afhankelijk van de rondgang van de kraan, wat betekent dat ze af en toe even heel druk zijn en vervolgens weer een paar weken stilstaan. Zouden de bieten direct verladen worden, dan kunnen ze gestaag doorrooien. Direct verladen biedt ook voordelen voor de bietenteler. Zo hoeven er geen kippers meer vanaf het land de openbare weg op, waardoor de wegen schoon blijven. Verder kunnen de bieten tot op het laatste moment doorgroeien, zijn er geen bewaarverliezen en loopt het tarrafcijfer niet verder op als gevolg van het laden vanaf een onverharde ondergrond.

Overlaadwagens

Bietencoöperatie CSV-Covas aarzelde aanvankelijk om het plan van de loonwerkers verder uit te werken. Logistiek gezien vraagt het nogal wat. Maar omdat een groep telers ook warm liep voor het idee, werd dit jaar op 70 hectare proefgedraaid.

Als overlaadwagens gebruiken de loonwerkers een Holmer Terra Variant. Deze is voorzien van een grote bunker met een losarm die rechtstreeks afkomstig is van een bietenrooier. Bij het lossen klappt de arm naar achteren zodat de bieten in een rechte lijn de bunker verlaten. De overlaadwagens kan hierbij op de dam blijven staan en soms zelfs over de sloot in de vrachtauto lossen. Wanneer de overlaadwagens en de bunker van de rooimachine beide vol zitten, dan zijn er genoeg bieten om een vrachtauto te vullen.

Op de eerste testdag bleek meteen de kwetsbaarheid van het systeem. De rooimachine ging stuk waardoor er al snel meerdere vrachtauto's stonden te wachten. „Gelukkig was het euvel gauw verholpen. Maar het laat wel zien dat je elders moet kunnen terugvallen op het laden met de kraan”, zegt woordvoerder Gerard Gosselink van CSV-Covas. „De fabriek moet te allen tijde voldoende bieten aangeleverd krijgen.”

Positieve reacties

Een van de deelnemende telers aan de proef is Geert Jilissen uit Oeffelt. Hij is goed te spreken over het direct verladen, dat plaatsvond op een gehuurd perceel op 12 kilometer afstand van zijn huis. „Het kwam

hartstikke goed uit, want we waren druk met de aardappeloofst. Het enige nadeel van het systeem is dat je bij regen niet kunt zeggen: kom maar niet. Toch zou ik het voor percelen die ver van huis liggen, en waarvoor ik geen verharde opslag heb, graag zo blijven doen.” Ook van andere telers krijgen de loonwerkers positieve reacties. Het is ze wel wat waard om modder op de weg te voorkomen. Buiten de proef om krijgen de loonwerkers regelmatig het verzoek om met de overlaadwagens te komen. De akkerbouwer blijft dan met zijn kippers op de weg. Wel is het de vraag of akkerbouwers de meerkosten van 75 euro per hectare ook in een droog najaar willen betalen. Sommige telers hadden geen keus. Zij konden niet eens met hun eigen kipper het land op. De overlaadwagens weet wel raad met natte omstandigheden. Deze staat op 1050-banden en kan in hondengang rijden. Komende winter wordt de proef geëvalueerd. Teeltdeskundige Pieter Brooijmans van Suiker Unie volgt de proef met grote interesse, al ziet hij een beperkte toepassing. „Direct verladen kan lang niet overal. Denk aan Flevoland met zijn kavelpaden. Ook kan het niet te laat in het jaar vanwege de kans op vorst. Maar de proef laat zien dat het in sommige gebieden voordelen biedt. Wij ondersteunen het initiatief daarom van harte.” ■